

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 6 1 5 1 1 1 1 M

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

ZGODOVINA TÖRTÉNELEM

≡ Izpitna pola 1 ≡
1. feladatlap

Obča zgodovina / Egyetemes történelem

Četrtek, 9. junij 2016 / 90 minut
2016. június 9., csütörtök / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap.
A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.*

**SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 2 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlapon első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladatlapon 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlapon** erre kijelölt helyére! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd választ írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Razvoj demokracije

A demokrácia fejlődése

1. Parlamentarna demokracija je politični sistem, ki temelji na delitvi oblasti na tri veje.

A parlamenti demokrácia olyan politikai rendszer, amelyben a hatalom három részre oszlik.

Dopolnite spodnjo preglednico z izrazi: sodna oblast, zakonodajna oblast, parlament, vlada.

Egészítse ki a táblázatot az alábbi kifejezésekkel: bírói hatalom, törvényhozó hatalom, parlament, kormány!

Veja oblasti <i>Hatalmi ág</i>	izvršilna oblast <i>végrehajtó hatalom</i>		
Organ oblasti <i>Hatalmi szerv</i>			sodišča <i>bíróságok</i>

(2 točki/pont)

2. Svojo moč so evropske države krepile z oblikovanjem svetovnih imperijev.

Az európai államok hatalmukat impériumok megalapításával szilárdították.

Nenadoma se je začela prava dirka vseh narodov za čim bolj divje predele sveta, in najbolj divji so jim prišli najbolj prav. Teh krajev niso potrebovali samo za prodajo svojega blaga, ampak tudi za to, ker je bilo tam veliko stvari, ki jih je v domači deželi primanjkovalo /.../

(Vir: Gombrich, E. H., 1991: Kratka svetovna zgodovina za mlade bralce, str. 258–259. DZS. Ljubljana)

- 2.1. S pomočjo zgornjega besedila pojasnite pomen kolonij za kolonialne sile na gospodarskem področju.

Az alábbi szöveg segítségével magyarázza meg a gyarmatok jelentőségét a gyarmati hatalmak számára a gazdaság terén!

- 2.2. Kateri evropski državi sta bili po združitvi novinki pri delitvi kolonij?

Melyik két európai állam számított egyesülésük után újoncnak a gyarmatok elosztásánál?

(2 točki/pont)

3. Imperialistična nasprotja so pripeljala do prve svetovne vojne. Povod je bil atentat na avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Sarajevu.

Az imperialista ellentétek az első világháborúhoz vezettek. Az ürügy a Ferenc Ferdinánd osztrák trónörökös ellen Szarajevóban elkövetett merénylet volt.

Zaslišanje Gavrila Principa

Predsednik sodnega senata: Kakšno mnenje o Avstriji je bilo v vaših lokalih?

Obtoženi: Menili smo, da je Avstrija zlo za naše ljudstvo, kakor dejansko tudi je, in da ni potrebna.

Pr.: Kakšno je bilo mnenje glede Srbije, ali bi bilo za Bosno koristno, da se pridruži Srbiji?

Ob.: Menili smo, da bi se vsi Jugoslovani združili. Seveda bi imela Srbija kot svobodni del Jugoslovanov moralno dolžnost pomagati k temu zedinjenju, bila naj bi nekaj takega, kakor je bil Piemont v Italiji.

(Vir: Zadnik, Š., 1978: Zbirka zgodovinskih virov, str. 6–7. DZS. Ljubljana)

- 3.1. Kateri organizaciji, ki je izvedla atentat, je pripadal Gavrilo Princip?

Gavrilo Princip melyik szervezet tagja volt, amely végrehajtotta a merényletet?

- 3.2. Glede na zgornje besedilo navedite vlogo Srbije pri združevanju Jugoslovanov.

A fenti szöveg segítségével ismertesse Szerbia szerepét a délszlávok egyesülésében!

(2 točki/pont)

4. Vse vpletene države so ob začetku vojne leta 1914 vojakom obljubljale, da bodo za božič že doma, a je vojna trajala dobra štiri leta.

A háborúba keveredett összes állam azt ígérte a katonáknak 1914-ben, a háború kezdetén, hogy karácsonyra otthon lesznek, azonban a háború jó négy évig elhúzódott.

- 4.1. Katero orožje, katerega posledice prikazuje slika 1, je bilo prvič uporabljeno v prvi svetovni vojni?

Melyik fegyvert használták először az első világháborúban, amelynek következményeit az 1. számú kép mutatja be?

- 4.2. Navedite dve posledici uporabe tega orožja.

Ismertesse ezen fegyver használatának két következményét!

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 13. DZS. Ljubljana)

(2 točki/pont)

5. Rusija je bila pred prvo svetovno vojno gospodarsko in politično ena najbolj zaostalih držav v Evropi.

Az első világháború előtt Oroszország volt Európa egyik gazdaságilag, valamint politikailag is legelmaradottabb állama.

Prelivanje krvi v prvi svetovni vojni je postalo pobuda za rusko revolucijo. Car Nikolaj je želel z vstopom Rusije v vojno proti Nemčiji svoji državi povrniti ugled, ki ga je izgubila v katastrofalnem porazu v rusko-japonski vojni v letih 1904–1905.

(Vir: Cummins, J., 2009: Slavna poglavja zgodovine, str. 201. Didakta. Radovljica)

- 5.1. Proti kateri neevropski državi je Rusija že leta 1905 doživela poraz?

Melyik nem európai állammal szemben szenvedett el már 1905-ben vereséget?

- 5.2. Glede na sliko 1 v barvni prilogi navedite, na čigavi strani se je v prvi svetovni vojni bojevala Rusija.

A Színes melléklet 1. számú képének segítségével írja le, kinek az oldalán harcolt Oroszország az első világháborúban!

- 5.3. Navedite vzroke, zaradi katerih je leta 1917 izbruhnila februarska revolucija.

Mely okok váltották ki az 1917-es februári forradalmat?

(3 točke/pont)

6. Pojasnite navedena pojma, povezana z dogajanjem v Sovjetski zvezi po utrditvi komunistične oblasti.

Magyarázza meg a Szovjetunióban levő eseményekkel kapcsolatos fogalmakat a kommunista hatalom megszilárdítása után!

PLANSKO GOSPODARSTVO / TERVGAZDÁLKODÁS

GULAGI / GULÁGOK

(2 točki/pont)

7. Tudi določila versajske mirovne pogodbe so Nemčijo zelo prizadela. Pri rešitvah si pomagajte s spodnjim besedilom in sliko 2 v barvni prilogi.

A versailles-i békeszerződés határozatai keményen sújtották Németországot. A megoldáskeresésnél szolgáljon segítségül az alábbi szöveg, valamint a Színes melléklet 2. számú képe.

Členi od 160 do 213 so urejali vprašanja nemške armade, tako kopnih kot pomorskih sil, ki je lahko odtlej imela največ 100.000 mož kopne vojske, mornarico pa so omejili na 6 linijskih ladij, 6 malih križark, 12 rušilcev in 12 torpedovk.
Člen 231 je vseboval določila o povračilu vojne škode. Ta je znašala 100 milijard zlatih mark, od katerih je treba plačati 20 milijard takoj, ostalih 80 pa v 30-tih letih.

(Vir: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in sliki, 1918–1939, str. 12–13. DZS. Ljubljana, 1996)

- 7.1. Kaj je mirovna pogodba določala za nemške oborožene sile?
Milyen határozatot hozott a békekonferencia a német fegyveres erőkkel kapcsolatban?
- 7.2. Navedite, katera ozemlja je Nemčija izgubila na zahodu.
Sorolja fel, Németország mely területeit veszítette el nyugaton!
- 7.3. Kaj je mirovna pogodba določala glede vojaškega stanja Porenja?
Milyen határozatot hozott a békekonferencia a Rajna-vidékkel kapcsolatban?

(3 točke/pont)

M 1 6 1 5 1 1 1 1 M 0 7

8. Po kapitulaciji leta 1918 je Nemčija doživljala veliko krizo.
Németország az 1918-as kapituláció után nagy válsággal szembesült.
- Navedite dve težavi, s katerima se je Nemčija srečevala takoj po vojni na notranjepolitičnem področju.
- Nevezzen meg két nehézséget, amellyel Németországnak szembesülnie kellett mindjárt a háború után a belpolitika terén!*

(2 točki/pont)

Slika 2 / 2. sz. kép: Rosa Luxemburg s sodelavcem Karlom Liebknechtom

(Vir: Berzelak, S., 1998: Zgodovina 2, str. 62. Modrijan. Ljubljana)

9. Adolf Hitler je bil leta 1933 imenovan za kanclerja in takoj začel utrjevati svojo oblast.
Adolf Hitler 1933-ban nevezték ki kanclerrá, és rögtön hozzáfogott hatalma megszilárdításához.

- 9.1. Kateri dogodek, ki ga prikazuje slika 3, je Hitler izkoristil za uvedbo izrednih razmer v Nemčiji in obračun z opozicijo?
Melyik eseményt, (amely a 3. számú képen látható) használta fel Hitler a rendkívüli helyzet bevezetésére Németországban, valamint az ellenzékkel való leszámolásra?

- 9.2. Navedite metode, s katerimi je Hitler obračunaval s politično opozicijo.
Milyen módszereket használt a politikai ellenzék leszámolására?

(2 točki/pont)

Slika 3 / 3. sz. kép

(Vir: Nešović, B., in Prunk, J., 1993: 20. stoletje, str. 44. DZS. Ljubljana)

10. Po prevzemu oblasti so nacisti začeli ustanavljati koncentracijska taborišča. Evangeličanski pastor Martin Niemöller, ki je bil med letoma 1937 in 1945 zaprt v koncentracijskih taboriščih Sachsenhausen in Dachau, je zapisal:

A nácik a hatalom átvétele után koncentrációs táborok létrehozásába kezdtek. Martin Niemöller evangélikus lelkész, aki 1937 és 1945 között a sachsenhauseni, valamint a dachau koncentrációs táborban volt fogva tartva, a következőket írta:

»Ko so nacisti prišli po komuniste, sem molčal,
saj nisem bil komunist,
Ko so zapirali socialdemokrate, sem molčal,
saj nisem bil socialdemokrat.
Ko so prišli po katoličane, nisem protestiral,
saj vendar nisem katoličan.
Ko so prišli pome, ni bilo nikogar več,
ki bi lahko protestiral.«

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 43. DZS. Ljubljana)

- 10.1. Glede na zgornje besedilo navedite pripadnike dveh političnih strank, ki so jih nacisti najprej zapirali v koncentracijska taborišča.

A fenti szöveg segítségével írja le, a nácik mely két politikai párt tagjait záratták elsőként a koncentrációs táborokba?

- 10.2. Pojasnite, s kakšnim namenom so nacisti ustanavljali koncentracijska taborišča.

Magyarázza meg, a nácik milyen céllal hoztak létre újabb és újabb koncentrációs táborokat!

(2 točki/pont)

Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju

Együttműködés és konfliktusok a 20. században

11. Druga svetovna vojna je bila nadaljevanje prve svetovne vojne.

A második világháború az első folytatása volt.

Nemci so imeli na Sommi po dveh letih vojne v jarkih izredno močno utrjene položaje, z zaklonišči tudi do 13 metrov globoko, ranljivimi le z najtežjim topništvom. 1. julija se je iz zavezniških jarkov dvignilo 100 000 vojakov /.../ Nemške strojnice so imele lahko delo;

(Vir: Stoletje svetovnih vojn, str. 70. Cankarjeva založba. Ljubljana, 1981)

23. 5. 1939 je Hitler povabil 13 vodilnih nemških vojaških osebnosti iz vojske, letalstva in mornarice na sestanek, na katerem je razkril svoje načrte. Velika vojna, v kateri utegne biti med nemškimi nasprotniki tudi Anglija, bo leta 1942 ali 1943. Dotlej bo Nemčija s svojim »bliskovitim« načinom nasilno rešila še nekatera vprašanja, med njimi najprej Poljsko, ki mora biti urejeno še leta 1939.

(Vir: Stoletje svetovnih vojn, str. 144. Cankarjeva založba. Ljubljana, 1981)

Obkrožite črko pred izbrano vojno. / *Karikázza be a kiválasztott háború előtti betűjelet!*

A PRVA SVETOVNA VOJNA
ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

B DRUGA SVETOVNA VOJNA
MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ

S pomočjo zgornjih besedil ter slik 1 in 3 v barvni prilogi v obliki krajšega razmišljanja opišite prvo ali drugo svetovno vojno v Evropi. Pri zapisu upoštevajte: katere države so z napadom sprožile vojno; katere vojaške novice je prinesla v bojevanju; vloga Francije v vojni; kako je vojna spremenila življenje civilnega prebivalstva.

A fenti szöveg, valamint a Színes melléklet 1. és 3. képének segítségével rövid eszmefuttatásban vázolja az első vagy a második világháborút Európában. Vegye figyelembe a következőket: mely államok indították el a támadásukkal a háborút; milyen újdonságokat vezetett be a harcászatba; Franciaország szerepe a háborúban; a háború hogyan változtatta meg a civil lakosság életét.

(5 točk/pont)

12. Prebivalstvo okupiranih držav se je različno odzvalo na zasedbo. Del prebivalstva se odloči za kolaboracijo, na drugi strani pa se razvijejo odporiška gibanja.

A megszállott államok lakossága eltérően reagált a megszállásra. A lakosság egy része a kollaboráció mellett dönt, másrészt pedig ellenállási mozgalmak fejlődnek ki.

Povežite pojme v desnem stolpcu z njihovo razlago v levem tako, da na prazno črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Kösse össze a jobb oldali oszlopban levő fogalmakat a bal oldali oszlopban levő magyarázattal úgy, hogy a bal oldali oszlopban levő üres vonalra írja a megfelelő betűjelet a jobb oldali oszlopból!

_____ sinonim za izdajalca
<i>az áruló szinonimája</i>	A Jugoslavija / Jugoszlávia
_____ aktivna oblika odpora
<i>aktív ellenállás</i>	B kvizling
_____ poljsko odporiško gibanje
<i>lengyel ellenállási mozgalom</i>	C ilegalni tisk / <i>illegális sajtó</i>
_____ oskrbovanje okupatorske vojske
<i>a megszálló seregének ellátása</i>	D gverila / <i>gerilla</i>
_____ močna partizanska vojska
<i>erős partizánhadsereg</i>	E Armia Krayowa
_____ pasivna oblika odpora
<i>passzív ellenállás</i>	F gospodarska kolaboracija / <i>gazdasági kollaboráció</i>

(3 točke/pont)

13. Še pred koncem vojne so se sestali »veliki trije« v Jalti na polotoku Krimu.

A »három nagyok« még a háború befejezte előtt találkoztak Jaltán, a Krím félszigeten.

Naša neupogljiva volja je iztrebiti nemški militarizem in nacizem ter skrbeti za to, da Nemčija ne bo več mogla motiti svetovnega miru. Odločeni smo razorožiti vse nemške oborožene sile enkrat za vselej, uničiti vso nemško industrijo, ki bi se mogla spremeniti v vojaško, izkoreniniti nacistične zakone.

(Vir: Conte, A., 1969: Jalta, str. 372 in 373. Borec. Ljubljana)

- 13.1. S pomočjo zgornjega besedila navedite, kako je zavezniška vojska želela uničiti nemški militarizem.

A szövetséges hadsereg hogyan szeretne volna legyőzni a német militarizmust? Segítségül szolgáljon a fenti szöveg!

- 13.2. Glede na sliko 4 v barvni prilogi navedite, kako je bila po vojni upravno razdeljena Nemčija.

Németország hogyan volt a háború után közigazgatásilag felosztva? Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 4. számú képe!

(2 točki/pont)

14. Zavezniki so v Potsdamu sprejeli tudi odločitev, kako obravnavati glavne krivce za vojno.

A szövetségesek Potsdamban döntöttek a fő háborús bűnösök sorsáról.

Katero ustanovo so predvideli za izrekanje kazni?

Melyik intézményt jelölték meg a büntetések kiszabására?

(1 točka/pont)

15. Po drugi svetovni vojni se je začela hladna vojna, ki ni bila niti vojna niti mir.

A második világháború után kezdetét vette a hidegháború, amely sem háború, sem béke nem volt.

Obkrožite črke pred tremi pravilnimi rešitvami, povezanimi s hladno vojno.

Karikázza be hidegháborúval kapcsolatos három helyes állítás előtti betűjelet!

- A Med hladno vojno sta imeli najpomembnejšo vlogo v svetu ZDA in Sovjetska zveza.
A hidegháború idején az USA-nak, valamint a Szovjetunióknak jutott a legfontosabb szerep a világon.
- B Krizna žarišča v svetu so reševali mirno.
A világban levő gócpontokat békés úton oldották meg.
- C ZDA so z ustanovitvijo Severnoatlantskega pakta želele ustaviti širjenje komunizma.
Az USA az Észak-atlanti szerződéssel meg akarta állítani a kommunizmus terjedését.
- D Sovjetska zveza je kot protiutež zvezi NATO ustanovila gibanje neuvrščeni.
A Szovjetunió a NATO ellensúlyaként megalapította az el nem kötelezettek mozgalmát.
- E Denarno pomoč Marshallovega načrta je sprejela večina držav vzhodne Evrope.
A kelet-európai államok többsége elfogadta a Marshall-terv pénzsegélyét.
- F »Železna zavesa« označuje razmejitev med vzhodno in zahodno Evropo.
A »vasfüggöny« képezi a határvonalat Kelet- és Nyugat-Európa közt.

(3 točke/pont)

16. Moč in vpliv Sovjetske zveze je po drugi svetovni vojni zelo narasla.

A Szovjetunió hatalma, valamint befolyása a második világháború után jelentősen megnőtt.

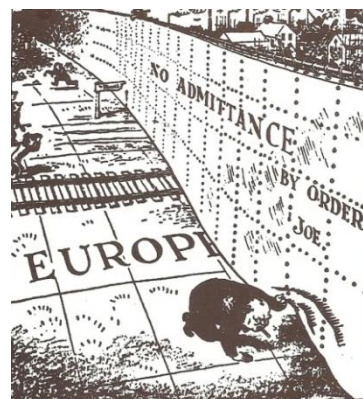
- 16.1. Katero značilnost hladne vojne prikazuje slika 4?

A hidegháború mely jellemzőjét mutatja a 4. számú kép?

- 16.2. Kdo je »Joe«, ki prepoveduje vstop na zahodno stran?

Ki »Joe«, aki tiltja a belépést a nyugati részre?

(2 točki/pont)

Slika 4 / 4. sz. kép

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 81. DZS. Ljubljana)

17. OZN je bila ustanovljena za ohranjanje svetovnega miru in varnosti. Toda v reševanju nekaterih kriznih žarišč in mednarodnih sporov je bila neuspešna.

Az ENSZ a világbéke, valamint a biztonság fenntartásának céljából alakult meg. Viszont néhány gócpont és nemzetközi vita megoldásánál nem volt eredményes.

Varnostni svet ZN se je v sredo spomnil genocida v Ruandi, ki ga je namestnik generalnega sekretarja ZN Jan Eliasson označil za eno najbolj temnih poglavij človeške zgodovine. Marca in aprila 1994 so Hutujci pobili skoraj milijon Tutsijev, VS ZN pa je bil tiho.

(Vir: <http://www.politikis.si/?p=125043>. Pridobljeno: 30. 10. 2014.)

Navedite dva primera po hladni vojni, pri katerih OZN ni uspelo ustaviti nasilja.

Nevezzen meg két esetet a hidegháború után, amelyknél az ENSZ nem tudott gátat vetni az erőszaknak!

(1 točka/pont)

18. Sovjetska zveza je kmalu po vojni državam vzhodne in jugovzhodne Evrope vsilila svojo nadoblast in sovjetski sistem.

A Szovjetunió röviddel a háború után ráerőszakolta Kelet-, valamint Délkelet-Európa államaira hatalmát és a szovjet rendszert.

- 18.1. Navedite pet evropskih držav, ki so spadale v vzhodni blok. Pomagajte si s sliko 4 v barvni prilogi.

Nevezzen meg öt európai államot, amelyek a keleti blokkhoz tartoztak! Segítségül szolgáljon a Színes melléklet 4. számú képe!

- 18.2. V katero vojaško organizacijo so povezali države vzhodnega bloka?

Mely katonai szervezetbe tömörítették a keleti blokk államait?

- 18.3. Kakšne so bile posledice sovjetizacije vzhodne Evrope v gospodarstvu?

Milyen következményekkel járt Kelet-Európa szovjetizációja gazdasági szempontból?

(3 točke/pont)

19. Leta 1953 je Stalin umrl, nasledil ga je Nikita Hruščov, ki si je med nalogami zadal tudi izboljšanje odnosov z Zahodom in destalinizacijo.

1953-ban meghalt Sztálin, őt Nikita Hruscsov követte, aki többek közt a Nyugattal levő viszony helyreállítását és a desztalinizációt tűzte ki feladatául.

V zvezi z destalinizacijo je bila izdana vrsta odlokov:

1. Odlok o amnestiji zapornikov, ki so bili obsojeni na manj kot pet let zapora.
2. Odlok o osvoboditvi kremeljskih zdravnikov. /.../
8. Amnestija sovjetskih državljanov, ki so med vojno sodelovali z Nemci.
12. Revizija vseh obsodb vseh političnih zapornikov.

(Vir: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Utrinki iz svetovne zgodovine 1945–1990, str. 48. DZS. Ljubljana, 2000)

- 19.1. S pomočjo zgornjega besedila navedite, v čem se je kazala destalinizacija.

A fenti szöveg segítségével írja le, miben mutatkozott meg a desztalinizáció!

- 19.2. Kateri krizni žarišči v slovenski soseščini sta se rešili kmalu po otoplitvi odnosov med Vzhodom in Zahodom?

A szlovén szomszédországban melyik két gócpont oldódott meg a Kelet és a Nyugat közti viszony felmelegedése után?

(2 točki/pont)

Slika 5 / 5. sz. kép: Spominski kovanec ob 50. obletnici podpisa avstrijske državne pogodbe

(Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Avstrijski_evrokovanci. Pridobljeno: 24. 11. 2014.)

20. Češkoslovaška je program korenitih reform začela sprejemati pod vodstvom Aleksandra Dubčka. *Csehszlovákia Aleksandr Dubcsek vezetésével kezdte megvalósítani a gyökeres reformok programját.*

- 20.1. Katere spremembe je prinesla destalinizacija na Češkoslovaškem?

Milyen változásokat hozott a desztalinizáció Csehszlovákiában?

- 20.2. Kako so se na dogodke in reforme na Češkoslovaškem odzvali Sovjetska zveza in voditelji vzhodnega bloka?

Hogyan reagáltak a Szovjetunió, valamint a keleti blokk vezetői a csehszlovákiai eseményekre és reformokra?

- 20.3. Kako imenujemo to obdobje reform (političnih sprememb)?

Hogyan nevezzük a reformok e korszakát (politikai változásokat)?

(3 točke/pont)

Slika 6 / 6. sz. kép

(Vir: <http://mss.svarog.si/zgodovina/4/econtent/images>. Pridobljeno: 28. 10. 2014.)

21. Med hladno vojno je nasprotja med blokoma blažilo gibanje neuvrščenih, ki so se mu pridružile predvsem države tretjega sveta.

A hidegháború idején a blokkok közti ellentétet az el nem kötelezettek mozgalmá enyhítette, amelyhez főleg a harmadik világ államai csatlakoztak.

5. spoštovati pravico slehernega naroda, da se brani individualno ali kolektivno, skladno z listino Združenih narodov.
6. a) odgovodati se sporazumu o kolektivni obrambi za povečanje posebnih koristi katere izmed velikih sil ...
8. reševati medsebojne spore z miroljubnimi sredstvi ...

(Vir: Zadnik, Š., 1968: Zbirka zgodovinskih virov za četrti razred gimnazije, str. 276. DZS. Ljubljana)

S pomočjo zgornjega besedila razložite dve pomembni načeli oz. cilja, za katera si je prizadevalo gibanje neuvrščenih.

A fenti szöveg segítségével magyarázza meg a két fontos elvet, ill. célt, amiért az el nem kötelezettek mozgalmá harcolt!

(2 točki/pont)

22. Razmere v Aziji so bile po drugi svetovni vojni zaradi protikolonialnih in osvobodilnih gibanj zelo napete. V nekaterih delih so prerasla v spopade. Med najodmevnejšimi sta bili vojni v Koreji in Vietnamu, ki sta bila po drugi svetovni vojni razdeljena na severni in južni del.

A második világháború utáni helyzet Ázsiában nagyon feszült volt, éspedig a gyarmatellenes, valamint a felszabadító mozgalmak miatt. A legnagyobb visszhangja a koreai, valamint a vietnami háborúnak volt, amely államok a második világháború után északi és déli részre voltak osztva.

Prvi ameriški marinci so prispeli v Južni Vietnam marca 1965. Do julija istega leta jih je bilo v državi že 50.000 ... Vietkongovski in severnovietnamski vojaki so prejeli vojaško in finančno pomoč iz komunistične Kitajske in ZSSR, vendar državi nista poslali svoje kopenske vojske.

(Vir: Velika ilustrirana enciklopedija: Zgodovina, str. 431. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2009)

Problem Koreje je v tem, da sta bili dve. /.../ in ko so se leta 1949 sovjetske in ameriške okupacijske čete umaknile, sta ostali na obeh straneh 38. vzporednika dve državi – ena socialistična pod varstvom Sovjetske zveze in Kitajske, druga kapitalistična pod pokroviteljstvom Zahoda.

(Vir: Stoletje svetovnih vojn, str. 322–323. Cankarjeva založba. Ljubljana, 1981)

Obkrožite izbrano vojno in odgovorite na vprašanja. Pomagajte si s zgornjima besediloma ter slikama 5 in 6 v barvni prilogi.

Karikázza be a kiválasztott háborút, valamint válaszoljon a kérdésekre! Segítségül szolgáljanak a fenti szövegek, valamint a Színes melléklet 5. és 6. képe!

A KOREJSKA VOJNA
KOREAI HÁBORÚ

B VIETNAMSKA VOJNA
VIETNAMI HÁBORÚ

- 22.1. Pod vplivno območje katere države je spadal severni in pod katero južni del?

Melyik állam hatáskörébe tartozott az északi, valamint a déli rész?

- 22.2. Kje je potekala meja v državi po drugi svetovni vojni?

Hol húzódtott a határ az államban a második világháború után?

- 22.3. Pojasnite vlogo ZDA v vojni.

Magyarázza meg az USA szerepét a háborúban.

- 22.4. Kakšna je bila politična podoba po vojni?

Milyen volt a háború utáni politikai arculat?

(4 točke/pont)

23. Med velikimi kriznimi žarišči po drugi svetovni vojni sta bila Bližnji vzhod in Kuba.

A második világháború utáni gócpontok közt található Közel-Kelet és Kuba.

Na črto pred značilnostmi kriznih žarišč v levem stolpcu prepisite ustrezno črko iz desnega stolpca.

A bal oldali oszlopban levő gócpontok jellemzőit jelölő vonalra írja a megfelelő betűjelet a jobb oldali oszlopból!

_____ Jaser Arafat, voditelj PLO
Jaser Arafat, a PLO vezetője

_____ poraz v Prašičjem zalivu
a disznó-öbölí vereség

_____ sueška kriza
szuezi válság

_____ Fidel Castro

_____ Gaza in Zahodni breg
Gáza és a Nyugati part

_____ rdeči telefon
vörös telefon

B Bližnji vzhod / Közel-Kelet

K Kuba

(3 točke/pont)

24. Obdobje hladne vojne je sovpadalo z osamosvajanjem kolonij, ki so se po osamosvojitvi spopadale z gospodarskimi in političnimi težavami.

A hidegháború időszakával egyidejűleg folyt a gyarmatok önállósulása, amelyek az önállósulás után gazdasági, valamint politikai nehézségekkel küszködtek.

- 24.1. Pojasnite značilnosti neokolonializma.

Magyarázza meg a neokolonializmus jellemzőit!

- 24.2. S katerimi gospodarskimi težavami so se spopadale nekdanje kolonije?

Mely gazdasági nehézségekkel küszködtek az egykori gyarmatok?

(2 točki/pont)

25. Obkrožite dve pravilni trditvi, povezani s kulturo, v drugi polovici 20. stoletja.

Karikázza be a két, a 20. század második felének kultúrájával kapcsolatos állítás előtti betűjelet!

- A Filmska industrija se je najbolj razvijala v Evropi.
A filmipar leginkább Európában volt fejlett.
- B V glasbi se je v šestdesetih letih uveljavil rock and roll.
A 60-as évek zenéjében a rock and roll érvényesült.
- C Komunistične države so kulturno ustvarjalnost omejevale s strogo cenzuro.
A kommunista államok cenzúrával korlátozták a kulturális alkotásokat.
- D ZDA so razvijale t. i. klasično kulturo, zlasti balet.
Az USA fejlesztette a klasszikus kultúrát, főleg a balettet.

(2 točki/pont)

M 1 6 1 5 1 1 1 1 M 1 9

Prazna stran

Üres oldal

Prazna stran

Üres oldal

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Barvna priloga (k Izpitni poli 1) / Színes melléklet (az 1. feladatlaphoz)

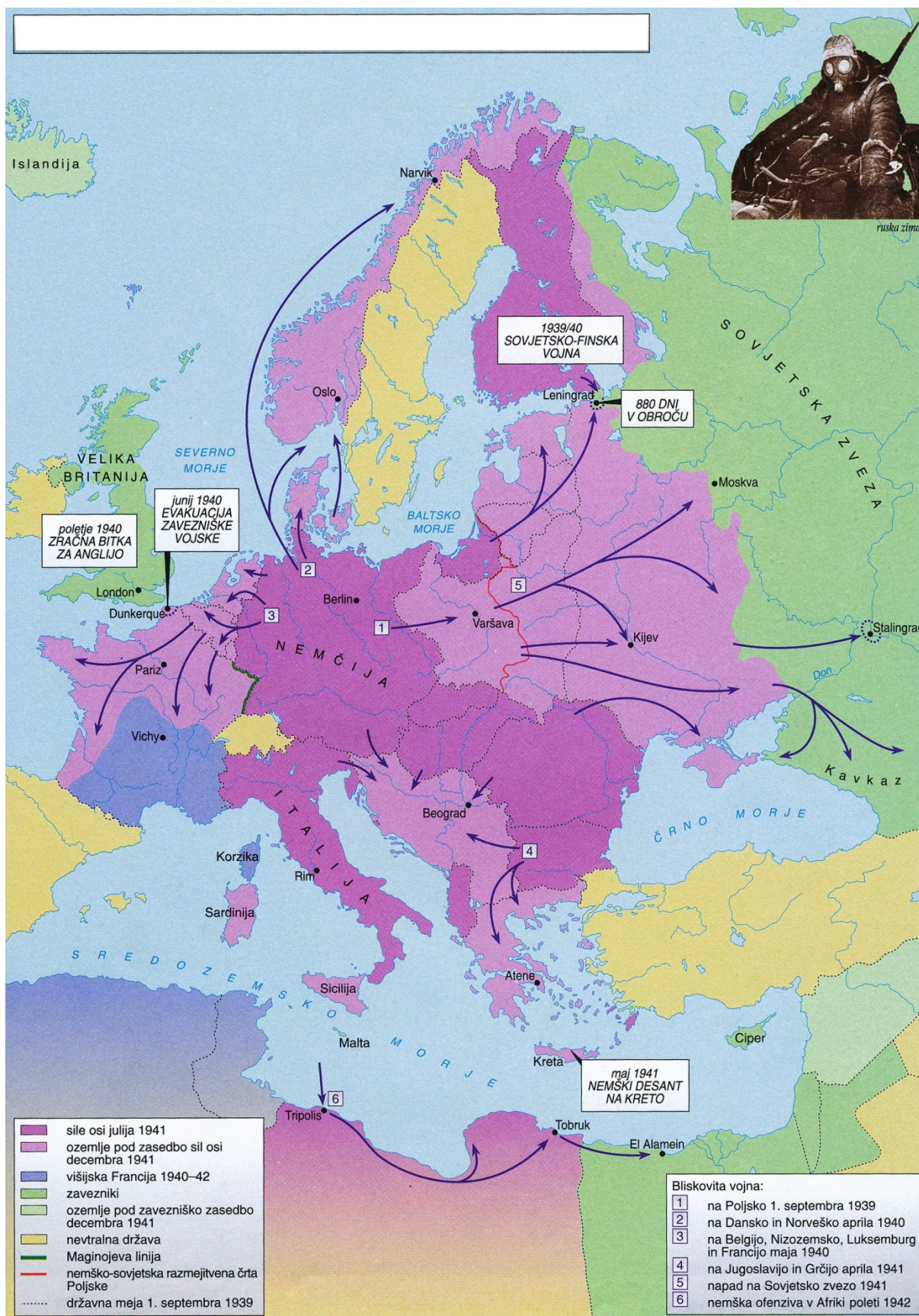
Slika 1 / 1. sz. kép: Evropa v prvi svetovni vojni

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 59. Modrijan. Ljubljana, 1999)

Slika 2 / 2. sz. kép: Nemška zahodna meja v letih 1923–1936

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 61. Modrijan. Ljubljana, 1999)

Slika 3 / 3. sz. kóp: Vojskovanje v Evropi in severni Afriki od septembra 1939 do novembra 1942

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 71. Modrijan. Ljubljana, 1999)

M 1 6 1 5 1 1 1 1 M 2 3

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

Slika 4 / 4. sz. k p: Srednja Evropa v letih 1945–1980

(Vir: Zgodovinski atlas za osnovno šolo, str. 50. DZS. Ljubljana, 1999)

Slika 5 / 5. sz. kép: Korejska vojna

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 98. DZS. Ljubljana)

Slika 6 / 6. sz. kép: Vietnam

(Vir: Gabrič, A., in Režek, M., 2011: Zgodovina 4, str. 99. DZS. Ljubljana)